

Rapport nr. 12/2019

Fakta:

Dato: 10.06.2019
Type hendelse: Utelanding
Fly: LS4, LN-GNF
Sted: Tjønnås gård, Hjartdal
Pilot: Sertifikatpilot
Vær: Vind fra vest 20 km/t
Antall om bord: 1
Personskader: Nei
Skader på fly: Nei
Skade på 3'dje part: Skadet strømgjerde

Hendelse:

Startet fra Lunde kl. 15:45 med grei termikk. Lå og ventet mellom Lunde og Bø på LN-GAL som jeg hadde avtalt å fly sammen med mot Gaustatoppen. Ble litt fram og tilbake flyging på oss begge, men tilslutt fikk vi god høyde over Lifjell og satte kursen mot Gaustatoppen. Steg ca. 200m vest for Sjøvatnet og hadde da ca. 2000m AGL høyde i forhold til Lunde. Fløy til en Cu ved foten av Gaustatoppen uten at det ga noe særlig, og fikk mye synk på veien så jeg bestemte meg da for å returnere til Lunde. Greide ikke å få tanket mye høyde etter dette, men hadde nok høyde til å nå Notodden flyplass.

Det ble mye synk på veien og jeg innså at jeg ikke ville nå fram til Notodden, så jeg bestemte meg for en utelanding i Sauland. Plassen jeg hadde sett meg ut så grei ut, så jeg tok en runde sør for plassen og så at det ikke var helt flatt, men på dette tidspunktet tok jeg ikke sjansen på å endre planen. Fløy landingsrunde for å lande fra NØ via et lite dalsøkk.

Finale gikk greit, men jeg så etter hvert hvor bratt det var, og jeg landet nesten på toppen av den første skråningen oppå et plastgjerde i plast. Hovedhjulet grov seg ned i bakken samtidig som forreste del av kroppen traff bakken og det fortsatte på et ca. 10 meter flatere parti, før flyet rullet mot en skråning hvor flyet dreide sakte nedover bakken igjen i en bue. Jeg holdt vingene klar av bakken under utrulling, og det dreide ca. 30 grader når høyre ving tok nedi rett før det stoppet. Flyet var i level når det tok bakken.

Ingen påvist skade på understell og luker. Halen slo heller ikke hardt i bakken. Jeg hadde hele tiden radiokontakt med piloten i LN-GAL, men vi hadde mistet visuell kontakt når jeg begynte å fly mot Notodden.

Ødela ca. 10 meter av plast strømgjerde. Jordet er beitemark. Bonden sa de leveres i 50 m lengder til kr. 1000,-. Han dro også fly/henger opp til veggen med traktor. Jeg vipset han kr. 1000,- for dette. Høydeforskjellen er ca. 25 meter.

Sikkerhet og utdanning utvalget (SU) kommentar:

SU er enig i avgjørelsen om ikke endre planene sent, noe som ga en vellykket landing med små skader.

Utelandingsjordet som ble valgte var ekstremt krevende og vanskelig selv for en betydelig mer erfaren pilot. En porsjon flaks og hell har nok medført at dette gikk bra.

I samme område, men litt nærmere Gaustatoppen, hadde vi en tilsvarende hendelse i 16.07.2004.

LN-GDD med erfarne piloter fra GSKF kom for lavt oppe ved Gaustatoppen (absolutt mål for turen) og utlandet i Tuddal. Jorde var for lite, gjerdestolper m.m skadet flyet.

Når det synker over et stort område blir man stresset. Etter en slik tur er det god lærdom i å sette seg ned og analysere turen. Hva gjorde jeg rett og hva gjorde jeg galt?
Diskuter med andre som fløy i området den samme dagen.

Fjellflyging generelt til diskusjon:

Hvor er nærmeste landingsplass? Hvilken glidevinkel har jeg nå til nærmeste jorde?

Hvor blåser det fra? SeeYou viste 300° 23 km/t.

Hvor kan man forvente synk pga. vinden?

Hvor står sola klokka 18:00? I vest?

Det vil si hvor kan termikken løse ut når vi også regner med vindkomponenten?

Når man kommer på lesiden av åser kan det synke mye. I dette tilfellet sank det fra Gaustatoppen inntil piloten sto på et jorde.

Som pilten beskriver: «Det ble mye synk på veien»:

Om kvelden kan kumulussene dø ut og bølgene bli mer dominerende.

Synker det lenge der man flyr må man se det positive i det. Hvor stiger det nå? Går noe luft ned må det stige et annet sted. Man må endre kursen, men hvor? Den andre åssiden?

Området rundt Gaustatoppen er gøy å fly i, men muligheten for utelanding er begrenset. Sauland eller nordenden av Tinnsjøen er de sikreste områdene for å unngå skader.

Gården som ble valgt bra er en typisk norsk koselig fjellgård: <https://www.tjonnas.no/gallery>

